

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

PULITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Mi vár reánk?

Nagybecskerek, március 11.

Néhány esztendő még és lemorzsolgattuk a XIX. századot. Egy századot, melyhez hasonlót nem látott még a föld. Telve munkával, telve küzdelemmel, telve fényvel, dicsőséggel, az ész, a tudomány, a haladás ezeréves vívmányaival.

És az emberiség, melynek e század alkonyán élni adatott, fáradtan, szárnyaszegetten tekint vissza az idők orsóján lepergett hosszú száz esztendőre.

Lelki szemeink előtt változik a kép. Megjelen az ész, a tudás, a bölcsesség. Ingoványos mocsarak fölött dübörögve fut a gőzmozdony: mesés távolságra nyúló hegylánczolatok sziklabordáit ássa keresztül az aczél; a folyamok és tengerek hátán kerek hajók tűnnek fel; a rohamos épülő gyárak gépei pótolják a munkászeket; a vegytan bontani és egyesíteni tanít; a csillagászat ismeretlen világokat tár szemeink elé; a távolságot lerombolja a gőz és villany; nem ismerjük a lehetetlent; nem hat reánk semmi; nem lep meg semmi, a lefolyt század annyi hihetlent, annyi elképzelhetlent valósított már meg. A tudomány kincstárát jóformán kitérítve, elibünk rakott minden nagyot és bámulatosat és az emberiség mégis fáradt, szárnyaszegett, kimerült.

Miért?

A letűnt század ezernyi vívmányai közt nem hozott az embernek lelkifénynt, nem hozott szeretetet, nem hozott semmit, de semmit, a mi fölemelte volna az ember lelkét az örök széphez, az örök igazsághoz, a fenséges eszményhez!

Sőt ellenkezőleg. Mentül jobban terjedt a tudomány, annál inkább sötétült az ember szíve-világa. A természettudós egyetlen számítása, a csillagászat egyetlen fényképfelvé-

tele a körülöttük kavargó égitestek bármelyikéről elég volt ahhoz, hogy az ember hitét, melyben fenőtt, megingassa, hogy az illúzióit, melyeket az iskola lelkivilágában ébresztett, széttepje.

Az emberiség kimerülve a haladás vívmányaitól, sóvár tekintettel kutat egy nyugvópont után, keresve keresi azt a tárgyat, melyen fáradt lelke megnyugvást, örömtelen szíve vigaszt és enyhülést találhat. Hiába keresi, a nagy világban nem talál ilyent.

A merre a szem lát, a merre csak a XIX. század haladása eljutott, a lét keserves harcza foly. Harcz a kenyérért, a megélhetésért, az életért. Ember emberre agyarkodik, nemzetek nemzetek ellen küzdenek.

Nincs tér, nincs kör, nincs társadalom, a hol a kösony fel ne ütötte volna hidra fejét, a hol ne pusztitana, s ne ölné meg az emberek lelkét.

Mindezt látva, mindezt tapasztalva, mindezt érezve, önként felmerül előttünk a kérdés, hogy hová vezet mindez?

A XIX. század azért lepte volna meg a világot annyi bámulatos vívmánnyal, hogy ezekkel nyomorba döntse és kipusztítsa a föld lakóit?

Nem. A mint a természetnek megvan a maga törvénye, úgy megvan a haladásnak is. Ez a század a forrongás, a teremtés, az alkotás, az ész százada volt. Most az áldásos munka, a kölcsönös emberszeretet, a béke százada következik.

Az emberiség kimerül a folytonos agyarkodásban, az önzés eltelik, az „én” kipusztul, a „mi” pedig feltámad.

Igen, bizzunk egy szebb, egy nemezebb, egy boldogabb jövőben, mert hiszen az ember lelki világa üresen nem lehet.

Lelkesedés az igazságért, sóhajok az anyagtalanság, a szeplőtlen szépség után, ez

az emberiség sorsa, szívének legmagasztosabb vágya, képzeletének legigézőbb képe!

Ideig-óráig, sőt emberöltőkön keresztül megfoszthatják e vágytól, a külső behatások eltompíthatják nemesebb érzelmeit; de a mint kikeletkor a természet meghozza a maga virágait, úgy támad életre a szunnyadó vágy az emberek kebelében. É, ha ez a vágy új életre kelt, az önsúlylyal reá nehezedő közönynek meg kell törnie.

Millenniumi hírek.

Budapest, március 11.

A Batthyányi kincsek a kiállításra.

A napokban több vasuti kocsi csomagolva érkeztek a történelmi kiállításba az ősi Batthyány-család történelmi műkincsei. A hazafiasan gondolkodó herceg Batthyány Strattmann Ödön mindent rendelkezésre bocsátott, amit csak kincses gyűjteményeiben a szakférjak a kiállításra alkalmasnak találtak. Számos nagyértékű, drága kőekkel ékített fegyver mellett régi butorok, nagybecsi képek vannak, továbbá egy vert ezüstből való házi oltár, valódi gyöngyökkel borított diszruhák, a hős Batthyány Károly harczaiban szerzett temérdek hadi-zsákmány köztük három pompás török sátor stb. Összesen közel kétezer tárgy az, ami e hatalmas oligarcha család fényes múltjáról tesz majd tanubizonyosságot. Ezekon kívül kiállításra kerülnek a család körmendi híres levéltárában őrzött páratlan becsű régiokiratok is, melyeket semmiféle mesés áron se lehetne megváltani.

A történelmi kiállítás őrzése.

A kiállítás történelmi főcsoportjának történelmi jellegét belső tartalmán kívül a külső vonatkozások is emelni fogják. Erre a célra szolgál többek közt azok a kosztümök is, miket a történelmi főcsoport őrei a kiállítás tartama alatt viselni fognak. E kosztümök a XVII. századból magyar viselet után készülnek s a következő részekből fognak állani: kék, feszes nadrág, meggy-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Egy hamis 10 forintos históriája.

(Elbeszéli egy Ő. V. P.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Az arra való hivatottsággal bíró és szakmaszerűleg és írói is költői pályán foglalkozó, meg a dilettans irkász között különbséget fejtegetni annál fölöslegesebb, mert hiszen a kettőnek összehasonlítása is teljesen ki van zárva és a n e m s z a b a d meg a n e m i l l i k tilalma alá esik.

Es ha mégis arra vállalkozom, hogy szerkesztő barátom szives elnézésére (arra nincs szükség. A szerk.) és vendégszeretetére támaszkodva a „Torontál” ba hol a vonal fölött, hol pedig az alatt, valamint irogatok, akkor én csakis megtörtént dolgoknak elbeszélésére vállalkozhatom, mert hiszen az írói és költői invenczió és izlés éppen abban áll, hogy a képzeletben megszületett eseményeket oly természetes hűséggel adja elő, mintha azok csakugyan megtörténtek volna.

Ebből azonban nem az következik, hogy a hivatászerű és hivatott író megtörtént dolgok irászerű elbeszélésével nem foglalkozik, sem pedig az, hogy a dilettans író a megtörtént dolgokat minden bizonynyal úgy írja le, hogy ez mindenki előtt elhíhetésben részesüljön, sőt ellenkezőleg a megtörténtek néha úgy lesznek leírva,

hogy azt ugyan senki sem hiszi el. — Ne adj Isten, hogy én is így járjak.

Es evel elkezdhetném igen rövid, de két ségtelenül igen komikus történetem elbeszélését. Annak megérthetésére, hogy az 1861. október havától 1867-ig tartott Forgách később Majláth provizorium alatt miért volt Nagy-Becskerek városának külön kiküldött n. n. törvénykezési szolgabírói hivatala, tudni kell azt, hogy Maria Terézia királyné által városunknak adományozott kiváltságok egyike egy a városnak engedélyezett önálló első folyamodásu civilis bíróság volt, mely minden substratumu polgári perekben, a telekkönyvi és a kerületi tábláknak fenartott ügyeket kivéve, ítékezett.

A jelzett időben városunk pénzügyi viszonyai felette siralmasak voltak. Hogy a városi pénztár mennyire kongott az ürességtől, annak megértésére elég annyit tudni, hogy nem csak a hivatalnokok és akkor még a város által fizetett az iraelitákat kivéve valamennyi felekezeti tanítók, de még a pandurok és szolgák is 3—4 hónapon át nem kaphattak fizetést.

Ezen siralmas pénzügyi állapot miatt városunk atyái időlegesen lemondottak a külön bíróság tarthatásának jogáról, illetve megke-resték az akkori megyei hatóságot, hogy a város törvénykezési szükségleteiről gondoskodjék.

Igy lett aztán egy külön városi szolgabírói hivatal kiküldve, a mely ezen hivatal illetékesége alá eső fenytő ügyek ellátásával is meg volt bízva.

Szolgabíróként egy általánosan tisztelt és szakavatott bár fiatal ember, de régi tisztviselő, különben városunk szülöttje lett kiküldve; melléje esküdtnek egy keveset tanult, de ötletessége meg eredetisége miatt egyik hivatalból a másikba sumlizott, itt is meg ott is csak megtörtégyancsak idevaló fiatal ember lett alkalmazva, ki különben főnökének, a Becskerek városi szolgabírójának meg e sorok írójának is iskolatársa volt.

Egy alkalommal a Budapest városi törvényeszek egy hamisítványának ítélt 10 frtos bankjegyet ide leküldött, hogy a szolgabírói hivatal ezen hamis pénzjegynek állítólagos forgalomba hozatali helyén a nyomozást itt helyt ejtse meg.

A szolgabíró, kit R. P-nek nevezünk, t. esküdt tisztársának osztotta be ezen ügyet és a hamis 10 forintos is neki adta át. — Hetek és hónapok multak el, de ezen ügyben mi sem történt; a hivatalfőnök ismételt kérdéseire az esküdt azt szokta felelni, hogy a forgalomba hozatallal gyanuított egyének nyoma veszett. — Végtére a budapesti fenytőbíróóság erőlyesen leirt, hogy már egyszer ezen pénzhamisítási ügyben kapjon alapos jelentést.

Ekkor a szolgabíró az ügyet befejezni akarván, az ügyiratokat és a 10 frtos bünjelt is visszakérte az esküdtől, kit D. D.-nek nevezünk. Erre következő párbeszéd fejlődött R. P. és D. D. között.

R. P.: Hát mit motyogsz? add elő már az írományokat meg a 10 forintost.

A hivatalos melléklet 53. számával.

szinü atilla két ujjakkal és ezüst sujtással (a felvigyázóknak arany sujtással) barna prémes kucsma tollal, sárga fűzős takancs és fekete szíjöv a magyar czimerrel. Az őrszemélyzet fegyvere az alabárd lesz, még pedig eredeti fegyverek, melyeket számszerint hatvan darabot hercege Esterházy Pál fraknoi fegyver-gyűjteményéből engedett át. A kiállítás történelmi főcsoportját tehát történelmi becsü fegyverekkel fogják őrizni.

Őrök iskolája.

Nem kiállított iskola ez, hanem kiállítás. Most hogy az összes alkalmazott felügyelők, felvigyázók és őrök bevonultak, s megkezdtek szolgálatukat, őket, a meglett embereket iskolára fogják, hogy szolgálatuk minden apró csinját-binját megtanulják. Legelőbb is a beosztásukhoz láttak. Erre nézve irányadó volt egy a külsejük mint a korábbi polgári foglalkozásuk. A történelmi csarnokba csakis jóképű, szálas, dőlczeg legényeket osztottak be, a többi csarnokba pedig lehetőleg olyanokat, akiknek korábbi mesterségük összevág mostani alkalmazásukkal. A hentesek, mészárosok a szalámi és füstölt husokra ügyelnek, a csaposok, vinczellérek a borászati csarnokban kerülnek, ápolók, kórházi szolgák a közegészségügyi csarnokba, a mesteremberek, iparosok a nagy iparcsarnokba, gépészek, lakatosok, kovácsok a gépcsarnokban, és így tovább. Délelőtt és délután Palágyi Kálmán főfelügyelő iskolát tart. Legelőbb helyszíni ösmereket szereztet az alkalmazottakkal, hogy teljesen otthon legyenek a kiállítás területén, bárkinek bármint felvilágosítást megadhassanak. Továbbá meg kell tanulniok a biztonságra és rendre való felügyelet szabályzatait, a tisztogatás módjait, a kiállított tárgyak elhelyezésére vonatkozó intézkedéseket, a jelentések szabályzatait, tüzcsapok helyét és a velük való bánás módját, valamint a kiállítási tárgyak eladására vonatkozó szabályzatokat. Ezek az iskolázások most márczius 15-ig tartanak, amikor a kiállítási tárgyak kicsoomagolása és elhelyezése az összes csarnokokban megkezdődik.

A magyar háziipar törzskönyve.

Ugyanakkor, mikor a háziipar számára nagy és rendszeres kiállítást határoztak el, a kereskedelmi miniszter elrendelte a magyar háziipar törzskönyvének elkészítését. A nagy munkát dr. Kovács Gyula egyetemi magántanárra bízta, aki már teljesen elkészült vele. Egy hatalmas könyvet állított össze, amelyben iparágak valamint megyék és községek szerint csoporto-

D. D. Az irományok itt vannak, de a 10 frtosat nem találom.

R. P. Hát hová tetted?

D. D. Hát . . . hát hát kérlek alásan, — tegnapelőtt bál volt, nem volt egy krajczár pénz sem a zsebemben; becsületszavamra megfogadtam volt, hogy a bálba elmegyek; — csak be fogod látni, hogy egy megyei esküdtnek, főleg ha minden négyesre, csárdás és kólóra el van ígérkezve, becsületszavát be kell váltania. Már most amint akarsz minősíteni, szerencsémre-e, vagy szerencsétlenségemre, a belépő díj megfizetésénél a 10 forintost elfogadták és nekem annyit adtak vissza, hogy még táncosnőmnek limonádét is hozhattam és magam is opulensen megvacsorálhattam, sőt még egybre is futotta.

R. P. Te szerencsétlen, hát hova gondoltál, hol volt az eszed? hallatlan dolog a bűnjelt elkölteni!

Idáig terjed ténybeli alapos információim, — de arról, hogy az ezen jelenet után következett mellőzhetetlen tabló után mi történt, a felől különféle verzió létezik. Az egyik szerint az lett jelentve, hogy az iratsomag 10 frttal elveszett; — a másik szerint pedig az iratsomóba az elköltött hamisítvány helyett egy valódi tízforintos lett becsémpézve, minek folytán a vizsgálat végeredmény nélkül kellett, hogy maradjon.

En annyit biztosan tudok, hogy amennyiben az utóbbi verzió volna az igazi, hogy emellett valódi 10 frtos valószínűleg nehezen került volna ki D. D. tiszteltbeli esküdt zsebéből, kit különben Csika Néca név alatt majdnem mindenki ösmert.

sítva megtaláljuk, hogy bármelyik iparágat hol kultiválják, melyik vidéken, hány család, hány ember, mennyit állítanak elő, hol kerül piacra stb. Vizsont a községek szerint való csoportosításban meg van Magyarország minden községének minden háziipara az összes adatokkal. A hasznos munkát egyelőre a kiállítás rendezésénél s a katalogus összeállításánál használják fel.

Látogatás a történelmi főcsoportnál.

Hercege Esterházy Pál tegnap jószágkormányzója kíséretében ellátogatott a kiállítás történelmi főcsoportjához, ahol főként a saját költségén berendezendő Esterházy termék munkálatait tekintette meg. A hercege kiváló érdeklődésének jele az a számos műkincs és történelmi emlék, melylyel a kiállításban részt fog venni. Az épületek teljesen berendezett helyiségei felettébb meglepték s a legnagyobb dicsőretil nyilatkozott a történelmi csoportról, melyhez hasonló az eddigi kiállításokon még nem látott.

HIREK.

Tájékoztató.

Márczius 16. Városi közgyűlés.
Márczius 16. A torontálmegegyi keskenyágányu h. 6. vasut közgazgatási pótbéjárása.

Április 6. Tánccs mulatság az árvaház javára.

A gősfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuvert hátsóban van.

— A király a Rivierán. Ő felsége holnap, 12 én meglátogatja a Rivierán Viktória angol királynőt, a ki ma reggel Helén és Viktória schleswig-holsteini hercegnőkkel Portsmouthba utazott. A király nem hosszabbítja meg, mint hirt ment, a Rivierán való tartózkodását, hanem 15-ikén délután két órakor utazik el Cap St. Martinból. A királyné csakhamar követi.

— A tanítói fizetés minimuma. A tanítói fizetések rendezéséről szóló 1893. XXVI. törvény-cikk a tanítói fizetés minimumát 300 forintban állapítja meg. Amely iskolafentartó hatósága ezt az összeget sem képes tanítójának fizetni, az köteles a kiegészítéshez szükséges összeget államségélyként kérni. Miután még sok község van, mely a törvényben megszabott minimumot nem biztosította tanítójának és államségélyért sem folyamodott, Wlassics Gyula miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki, melyben meghagyja a közigazgatási bizottságoknak, hogy utasítsák a járási közegeket, miszerint minden egyes tanítói állomásnál, hol a legkisebb fizetés biztosítva nincs, szerezzenek személyes utánnézés alapján biztos tudomást arról, vajjon a tanítók tényleg hozzájutnak-e? Ha azonban a legkisebb fizetés kiszolgáltatásában az iskolafentartók részéről mulasztást tapasztalnak, azt minden egyes esetben, sőt ha szükséges, állandóan, közigazgatási uton hajtsák be, s amennyiben a tanítói fizetés behajtatlan volna, e körülményt szabályszerű módon állapítsák meg. Végül kijelenti a miniszter, hogy ámbár a tanítói fizetés kiegészítésére szükséges államségélyért a kérelmezési határidő már lejárt, azt május hónap 1-ig meghosszabbítja és az ideig benyújtandó szabályszerű kérvényekre hajlandó a szükséges államségélyt engedélyezni.

— Egy jótékony pap halála. Szegedről írják hogy ott ma Sári Mátyás nyugalmazott kőbékézi 78 éves lelkész meghalt. Ez is egyike volt ama sok magyar, jótékony katolikus papnak, ki egész életét a jótékonyaságnak szenteli s hogy embertársain segítsen, magától von meg minden élvezetet. Az aszkéta életü lelkész 35,000 forintra rugó vagyonát jótékony célokra hagyta. Ebből szülővárosának, Szegednek 20,000 forintot juttatott. A szabadságharcban kiváló szerepet játszott.

— A király és a haldokló katona. Bécsből jelentik ezt a megható történetet a királyról és egy haldokló katonájáról. A katonát Reichhred Józsefnek hívták, kapitány volt, s most leörte a betegség, súlyosan szenvedő állapotban került a bécsi kórházba. Ott a főorvos, dr. Redtenbacher csakhamar fölismerete a beteg menthetetlen voltát, mire intézkedtek, hogy a kapitány hozzátartozóit szomorú állapotáról értesítsék. A haldoklónak volt is egy kis családja, melynek azonban nem volt a törvényes feje. Egy szegény nevelőnővel évek

óta folytatott szerelmi viszonyt, de sanyaru körülményeik nem engedték, hogy a frigyet törvényesítsék, mert nem tudták letenni a kauziót. Pedig a viszonynak gyümölcse is volt, egy szép, három éves kis leány. A szerencsétlen apa kétségbe volt esve, hogy gyermekének nem hagyhat hátra becsületes nevet; míg végre a nőnek mentő gondolat jutott az eszébe: folyamodni fog a kauzió elengedéseért a legfőbb hadurhoz. El is ment a császári palotába, de persze a király most Cap-St. Martinban időzik; nem járulhatott színe elé. Hanem az udvarmesteri hivatal megtette neki, hogy táviratilag kérték a császár fölmentését. A táviratra a választ aztán aggódva várta a nő, aggódva a férfi, hátha a halál gyorsabban jár, mint a villám oda és vissza? Végre megérkezett a kórházba az udvari futár, a király feleletével, hogy a kauziót elengedi. A haldokló még eszméleténél volt, a kórházi lelkészt azonnal ágyához hívták, két orvos szerepelt tanu gyanánt, a kik mindent elkövettek, hogy a beteg a szertartás alatt eszméleténél maradjon. De szerencsétlenségre a menyasszony nem volt akkor a kórházban, lakására kellett érte küldeni. S mire odasielt: a haldokló eszméletét veszítette, a lelkész pedig kijelenté, hogy ily körülmények közt az esketést nem hajthatja végre. A császár kegyelme hiába érkezett: a szegény katona kiszzenvedett, a nélkül, hogy teljesülhetett volna az utolsó kívánsága.

— A korzón.

I. városatyá: Szervusz. Hogy vagy?

II. városatyá: Köszönöm a kérdést, nem a legjobban.

I. v.: Hát mi bajod?

II. v.: Álmatlanságban szenvedek.

I. v.: Szegény barátom. De ne busulj, közeledik már az e havi közgyűlés, ott alhat az eleget . . .

— Aracsi csendélet. Aracson rógóta nem történt semmi, míg végre a minapi bíróválasztás meghozta ott is a rég óhajtott szenzációt. Lupulov Zsiva vízholdó ember volt és foglalkozásából kifolyólag ellensége a szeszestálnak. A bíróválasztás napján, miután már leszavazott, tovább ment, hogy kielégítse a víz után vágyó közönségét. A mint elhaladt egy korcsma előtt, a jó barátok behívták és akkor történt, hogy szokása ellenére sokat talált feibajtani a pálinkából. Mikor eltávozott a korcsmából, olyas valami tárult szeméi elé, a mi visszatetszést szült benne. Egy embert puffolgetett az ut közepén vagy három másik és benyomkodták a sárba. Lupulov odalépett hozzájuk és kérte őket, hogy ne bántassák ezt a szegény frátert, hiszen amugy is olyan gyámoltalan. A verekedők vezére, Martinov Nenad, a ki már ugyancsak benne volt az ütegelésben, rámondult Lupulovra: Fogd be a szád, mert különben téged is odanyomlak melléje. De nem elégedett meg csak evvel, hanem a furkóssal néhányszor alaposan fejbe kólintotta, úgy hogy a megtámadott ember a földre bukott és onnan rimázkodott, hogy ne füss; de Martinov csak folytatta a mulatságát, sőt hozzája csatlakozott Mihajlov Vuk és segített neki a brutalitásában. Erre Lupulov megunt a dicsőséget és előkapva czizmasszárából biciskáját, vaktában szurt egyet. A szurás nyakszirtnén érte Mihajlovot, a ki felordított: Jaj, megszurt a zsvány! — és azzal összerogyott, fél órai szenvedés után pedig kiadta a lelkét. Lupulov felkapott a taligára és sietve elhajtatott. Mikor elfogták, töredelemesen bevalotta vétkét és avval védekezett, hogy ittas volt, egyébként a legjobb egyetértésben élt Mihajlovval. Azt hissi, hogy azért támadták meg, mivel a bíróválasztásnál nem arra szavazott, a kire azok.

— Arad villamfényben. Néhány hónap mulva megkezdődik Arad villamkorzók. A villamvilágítás berendezésére engedélyt kapott Ganz és társa cég holnap már megkezdheti a telepítését, miután a bemutatott terveket a kereskedelemügyi miniszter tegnap jóváhagyva küldte vissza. Augusztusban már villamfényben lesz Arad.

— Fiatal leányok színháza. A párisi családokban is csak oly szigorúan neveik a leányokat, mint akár nálunk. Az összes párisi színházakban ez idő szerint nem is látni fiatal leányt, még a Théâtre Françaisban sem, mivel ott is csupa „lehetetlen“ színmű kerül most színe. A párisi leányok hiába ostromolták mamáikat, hogy vigyék őket is színházba. Minden újabb premiere még szigorubbá tette a gall erkölcsök őreit. A fiatal leányoknak azonban védőangyaluk akadt Samary

Mária, a Théâtre Français jeles művésznője ssemélyében, aki Jules Huret íróval együtt megalapította a fiatal leányok színházát, amely Théâtre Blanc csim alatt március 15-én már meg is nyílik. Az érdekes színház műsora kizárólag oly színművekből áll, amelyeket még a legkevésbé naiv leányka is pirulás nélkül végig hallgathat.

Fecskék. A kacérkodó természet azt akarja velünk elbitetni, hogy már itt van a tavasz. Az utcákon pláne megjelentek ma az első fecskék: kiborotvált állu férfiak, továbbá tüzes és kevésbé tüzes szemű hölgyek, a kiket az öreg fecske, Halmay bocsájtott előre, míg ő többet magával előbb a régi fészektől bucsuzik és csak estére érkezik meg. R. ismertünk egy-egyre a régiak közül, a kik ismerősek már a tájjal és biztonsággal röpdöstek a városban, hogy újra fölkeressék a tavalyi fészket, a melyből, sajnos, akkor gyorsan kirepültek. Az idén azonban azzal vigasztalják magukat, hogy tovább maradnak nálunk, hiszen nem igaz az a felfogás, mintha a becsekereki közönség hidegen viseltetnék irányukban, ellenkezőleg nagyon is szereti őket, csak nyerjék ki a rokonszenvét és becsejlik meg önmagukat. Jó nagyon a mi közönségünk, nem engedi őket elveszni, lám a titkár-fecské eddig is olyan szép bérletet gyűjtött össze, a milyent Csóka óta nem látott senki, a mi azt bizonyítja, hogy Nagybecskerek tud áldozni a fecskékért.

Öncsonkítás. Lapunk tegnapielőtti számában a T. K. közleménye alapján mi is megemlékeztünk arról, hogy a n. kikindai járásban és magában a városban évek óta észlelik, a hatóságok, hogy a hadkötelesek földobjai át vannak furva, a mi által hadiszolgálatra alkalmatlannak válnak. Lapunk a közleményt egész terjedelmében átvette és egyuttal jelentette, hogy a honvédelmi miniszter sok hadkötelest sujtott 5 évi szolgálattal. A fővárosi lapok ezen ügyben a katonai hatóságokat tüntetik fel büntető kösegeknek. Mint illetékes helyről értesülünk, a hircsen alakjaiban nem felel meg a valóságnak. Tény az, hogy a hadkötelesek között a n. kikindai járásban és N. Kikinda városában a szándékos öncsonkításnak ezen módja számos esetben észleltetett. Az első foku hatóságok a megindított és lefolytatott vizsgálat alapján a gyanúsított hadköteleseket a vád és következményei alól felmentették, azonban a vármegye alispánja, mint másodfoku forum, a honvédelmi miniszter rendeletére, az elsőfoku határozatokat hivatalból felülvizsgálat alá vette és az elsőfoku hatóság által felmentett hadköteleseket a szándékos öncsonkítás vétségében vétkeseknek mondotta ki. A büntetés kiszabásánál pedig 2 évi utanszolgálatot állapított meg azokra nézve, akik besoroztattak, bármily alárendelt szolgálatra is, azokra nézve pedig, a kik alkalmatlannak találtak, a sorozó bizottság előtt, elrendelte, hogy az iratok a bünyjítő törvényszékhez tétessenek át.

Mezőgazdasági közlemények.

Kiváló takarmánynövények behozatala.

Az utolsó száraz és forró évfolyamok a takarmányhiány miatt a gazdáknak gyakran nagy nehézségeket és aggodalmakat okoztak, valamint beigazolták a bővebb takarmánytermelés szükségességét is, melyet minden gazdának kötelességévé tettek. Ezért szükségképpen szemügyre vették az összes mezőgazdasági takarmánynövényeket és a mezőgazdasági szaktekintélyek, intézetek és megfigyelő állomások a következő takarmánynövényeket ajánlották, különösen:

Lathyrus sylvestris Wagneri. (A nemesített erdei mazsolaborsó.)

Uj takarmánynövény köves, száraz vagy természetlen vidékek számára.)

A takarmánynövények legigénytelenebbike; minden talajban tenyészik, a hol talajviszicsen, de még inkább dombos hegyes, magas sterilis talajban, sőt még ott is kitünően terem ezen takarmány, a hol a birkák számára már takarmány nem nő, és a legnagyobb mennyiségben és a réti szénánál jobb minőségben tenyészik. Khémiai vizsgálatok bizonyítják, hogy ezen takarmány a legbővebb proteintartalmu és a here ellenében fejős teheneknél a tejbőséget 24% al, a vajképzést 5%-al emeli. Ezen növény tartóképesége 50 évre tehető és ez, valamint a

takarmánykészslet folytontartó óriási tápanyaga bizonyára a legnagyobb érdeklődést fog kelteni a gazdáknál.

Tenyésztésére, aratására és érték-árára nézve Mühle Vilmos temesvári udvari szállító nagy magjegyzéke ad bővebb felvilágosítást.

Polygonum Sachalinense. (A legujabb takarmánynövény nedves helyekre.)

Amint a Lathyrus sylvestris száraz, köves és magas fekvésekhez alkalmas, úgy az új Polygonum Sachalinense nedves, mocsáros, vizenyős agyagos vidékekre és helyekre nézve első rendű takarmánynövény, a mely tulajdonságainál fogva a legujabb időben gazdáknál a legnagyobb érdeklődést keltett és azóta sokat irnak felőle. A Polygonum Sachalin szigetről származik, a mely maga is nagyon sivatag. Ezen növény sivar házában megtanult a legrosszabb talajjal boldogulni, forró napokkal és jeges fagyokkal meg birkózni és mindenütt terem, a hol nedvesség található és sohasem hal ki, a miért is örök időkre való. Két, egészen 3 méter magasságot ér el, deklődést pedig 25-30 cm. hosszúságot és 20-24 cm. szélességet. Sűrű bokrokat képez, míg gyökérfutói folytonosan és szüntelenül tovaterjesz kednek, úgy hogy áthatlan sövények képződnek belőle, a mi által mint kerítésnövény is jó szolgálatokat tesznek.

A legnagyobb értéke azonban abban rejlik, hogy egészen kiváló abrakot nyújt a lovak és szarvasmarháknak, a melyek a fiatal hajtásokat és leveleket annyi előszeretettel fogadják, hogy más, kiváló abrakot félrehagynak, ha Polygonumra szert tehetnek.

Már akkor kaszálható, ha a hajtások 1 m. magasságot elérték és még egészen gyengédek; ezen minőségben úgy zöldtakarmány, mint meg szárítva szárazabrák gyanánt egyaránt alkalmasak.

O vasóinkat és minden gazdát különösen figyelmeztetjük arra, hogy az idej árjegyzékek közt ezen takarmánynövény Mühle Vilmosnál Temesvárott már elő van jegyezve, a hol úgy a vetésre, mint a tenyésztésre nézve minden közelebbi megjelöltetett.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. március 11-én.)

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselők legnagyobb öröme ma ismét Szilágyi Dezso foglalta el az elnöki széket, melyet azonban rövid idő múlva Berzeviczy Albertnek adott át.

Az igazságügyi tárca költségvetésének folytatóság tárgyalásánál Lits Gyula nyitotta meg az ellenzéki szónokok versenységét, kit csakhamar Okolicsányi László és Tompa Antal követtek, egyik sem fogadván el a költségvetést.

Majd Ugron Gábor szólalt fel, ha ragjának villámait főleg Zsitvay Leo ellen szórván, kinek elmozdítását kívánja. (Zajos tetszés a baloldalon.)

Erdélyi igazságügyminiszter felszólítja a képviselőket, hogy a fölhozott vádakat jelentsék be a rendes uton, s akkor kötelességszerűleg el fog járnai. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi zárszava után az igazságügyminiszter újból szót emel, pontonkint megczáfolván úgy Polónyi mint a többi ellenzéki szónokok vádjait.

A Ház többsége ezután az összes határozati javaslatok mellőzésével, általánosságban elfogadja a költségvetést.

Az ülést két interpelláció zárta be.

Hegedüs Károly az ismert czegledi ügyben intézett kérdést a pénzügyminiszterhez, melyre Lukács azonnal megnyugtató választ adott.

Holló Lajos a Vágó-féle diszmenet tárgyában interpellálta meg a miniszterelnököt, melynek fentartását kívánja.

Báró Bánffy miniszterelnök feleletében utal arra, hogy a 60 tagu országos bizottság egyhangulag kimondta, mikép ezen mozgalmat a társadalmi térre utasítja, ahol szóló maga is szívesen támogatja azt.

Holló nem elégszik meg a válaszzal, melyet a Ház többsége báró Bánffy újból való felszólalása után tudomásul vesz.

Ülés vége 2 óra után.

A függetlenségi párt ülése.

Budapest, márcz. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országgyűlési függetlenségi párt tegnap d. u. Kossuth Ferencz elnökletével értekezletet tartott, melyben a filokszera által elpusztított szőlők felújításának előmozdítása tárgyában beadott törvényjavaslatot tárgyalta. Kossuth Ferencz, Helffy Ignác és Eötvös Károly felszólalása után az értekezlet elhatározta, hogy a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja, de kiküld egy 3 tagu bizottságot, hogy kidolgozzák majd azokat az alapos módosításokat, melyeket a törvényjavaslat részleteire nézve a párt indítványoz. Ezután az értekezlet áttért a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalására, melyet Babó Emil adott elő. A párt ragaszkodik e tárcazával szemben a multban is elfoglalt álláspontjához, s annak a házban való kifejtésével megbizza Thaly Kálmánt és Babó Emilt.

Gyilkosság a magyar határon.

Budapest, március 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zimonyból jelentik: Nagy elégtelenséget idéz elő, hogy az a határőr, aki Pfeffer kormányost agyonlötte, még mindig szabadlábon van, és a szerb hatóság még csak a vizsgálatot sem indította meg ellene azért, hogy egy magyar alattvalót lelőtt. Egy pár belgrádi hírlap annyira merész ez ügyben való felszólalásban, hogy a határőrnek még megjutalmazását is indítványozza. Ott nagyban remélik, hogy Schiesslovag, Ausztria-Magyarország belgrádi követe kellő eréllyel fog ebben az ügyben föllépni és nemcsak politikai értelemben követel majd a monarchiának elégtételt, hanem a szerb kormányt arra is rá fogja bírni, hogy Pfeffer családját kárpótlásban részesítse, már csak azért is, mert a szerencsétlen ember leölésére semmi ok sem forgott fenn. Valótlán ugyanis az az állítás, hogy Pfeffer árukat akart becsempészni Szerbiába, mert a lövés akkor érte, mikor a belgrádi téli kikötőből kiev-zett és így nem közeledett a szerb parthoz, hanem inkább távozott attól. Ezt a körülményt a zimonyi hatóság minden kétséget kizáróan konstata. Midőn néhány évvel ezelőt Prisztinában az arnauák egy szerb konzuli hivatalnokot agyonlöttek, a török kormány az özevgynek 60.000 frank kártérítést juttatott. Pedig ez alkalommal az arnauák enyhítő körülményre is hivatkoztak, a mennyiben a szerb hivatalnok politikai üzeimeivel provokálva voltak. De a szerb kormány hazugsághoz és elferdítéshez folyamodik, hogy szokott illojális rendszerével kivonja magát azon kötelezettsége, alól melynek elégtétel és kártérítés volna a követelménye.

Szerbia helyzete.

Budapest, márcz. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról jelentik: Komaroff tábornok jelentést tett a szláv egyesület havi ülésén a szerbiai helyzetről és azt vigasztalannak jelentette ki. A pártok vizsgálja kiegyenlíthetetlen. Az ifju királyt hamis tanácsadók veszik körül, úgy hogy az ország eikerülhetetlen katasztrófa elé rohan.

Bankjegyek kibocsájtása Szerbiában.

Budapest, márcz. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A nemzeti bank megnyerte azt a jogot, hogy állambanok alapján bankjegyeket bocsásson ki. Ez az intézkedés az összes kereskedők körében nagy nyugtalanságot idézett elő, minthogy az állambanokat évek óta nem váltják be és így azoknak mint készpénznek semmi értékük nincs. Itt a nemzeti bank bukásától tartanak.

Keresztény pap a szultánnal.

Budapest, márcz. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: Az ökiminai patriarkát. Anthimoszt, a szultán meghívta, hogy a Ramazan ünnepe alkalmából jelenjen meg a palota egyik estélyén és vegyen részt az iffariban (vacsora). E meghívás annál feltünőbb, mert keresztény egyházfejedelem eddig még soha sem kapott a szultántól meghívást a Ramazan idején. A patriarka meg is jelent a Jildiz-kioszkban, és hirczerint a szultán a krétai kérdés fölül beszélgetett vele, kifejezve azt a kívánságát, hogy a papság csillapítsa le a kedélyeket Krétában.

212. sz. B. v. k. 1896.

Árverési hirdetés.

Közírté tétetik, miszerint a tekintetes nagyikindai kir. járásbírósnak 1895. évi 15064. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1896. évi 2611. szám alatt kelt végzése folytán özv. Fuchs Róza náköfalvi lakos részére, Muzslyai Lipót és neje Piroška volt náköfalvi jelenleg nagybecskereki lakosoknál 86 frt és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1895. évi április hó 26-án lefoglalt 338 frtra becsült 1 kocsi, 1 szán, szobabutorok és egyébből álló ingóknak alperes lakásán N.-Becskeken birói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1896. évi márczius 17. napjának délutáni 3 órára tűzött ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, — miszerint az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be, annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1896. évi febr. hó 26-án.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

273-1-1

12170. sz. tkvi 895.

**Árverési hirdetés
és árverési feltételek.**

A nagybecskereki kir. trvszék, mint tkvi hatóság közírté teszi, hogy a magy. kir. államkincstár végrehajtónak Jonoczkov György és Jonoczkov Mascha nagybecskereki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 341 frt 29 kr tökékövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. trvszék területén levő nagybecskereki 833. sz. tkvben 1480—1481/a. hrsz. a. felvett 896. ö. i. sz. ház 615 □-öl beltelekkel 746 frt kikiáltási árban 1896. évi április hó 7-ik napjának d e 10 órájkor az ezen kir. trvszék telekkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitzűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 74 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított az 1881. nov. 1. 3333. ig. min. rend. 8. §-ában jelölt ova-dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában s a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tszék tkvi hatóságánál, 1895. évi december hó 31. én.

Uiczky,
kir. tszéki biró.

268-1-1

A „Fehér Kereszt-egylet“ tulajdonát képező, helybeli Arany János utca 2461/8. számú

Lakóház,

mely áll 3 lakószoba, konyha, kamara, pincze és fafélszerből, az ahhoz való tágas gyümölcsös és veteményes kerttel, azonnal egy évre bérbe kiadó.

Közelebbi felvilágosítást alulírott ad.

Menczer Lipót,
egyleti gazda.

250-x.1

1091. tkvi sz. 1896.

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbírósnak mint tkvi hatóság közírté teszi, hogy Torontálmegeye árvaszéke végrehajtónak Golisin Glisa ugy Kevresán Dragutin, Szima és Mita melenczei lakos végrehajtást szenvedők elleni 400 frt iránti végrehajtási ügyében a területen levő Melencze község határában fekvő következő ingatlanok, u. m. .

1. A melenczei 1847. sz. tkvben 5184/a. és 6816/b. hrsz. alatt foglalt tartalék földek 231 frt kikiáltási árban a kir. kincstár által bejelentett tulajdoni igény sérelme nélkül.

2. A melenczei 2658. sz. tkvben foglalt 4439/a., 5889/a és 7482/b. hrsz. alatt foglalt urbéri földek 392 frt kikiáltási árban.

3. A melenczei 2659. sz. tkvben foglalt 3162/a. hrsz. alatt foglalt urbéri szántó 117 frt kikiáltási árban.

4. Ugyanazon tkvben foglalt 5422/a hrsz. a. fölvetett tartalék föld 118 frt kikiáltási árban, ez utóbbi a kir. kincstár által bejelentett tulajdoni igény sérelme nélkül és pedig amennyiben a fenti ingatlanokra özv. Kevresán Mára javára bekebelezett eltartási jogot megelőzőleg 249 frt és járuléka erejéig bekebelezett kincstári követelést az igérendő vételár meghaladná az özvegyi eltartási jog épségben hagyása mellett, ellenkező esetben az árverés hatálytalannak nyilvánítása mellett nyomban az özvegyi jog fentartása nélkül 1896. évi márczius hó 21 ik napjának délelőtt 10 órákor Melencze község házában árverés alá fog bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelölt és árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelzett s óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíró-

ságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap az utolsóat 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a török-becsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kaposán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbírósnak telekkönyvi irattárában és Melencze község előljárási ügyében megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén a kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóságnál 1896. évi febr. hó 2-án.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

239-1-1

Torontáli helyi érdekű vasutak.

1455. sz. 1896.

Pályázati hirdetés.

A torontáli helyi érdekű vasutaknál rendszeresített könyvvezetői állás lehetőleg azonnali betöltésére ezennel pályázat hirdetik a következő feltételek mellett.

Ezen állással 2600 korona fizetés és 400 korona lakbér élvezete jár; a kinevezendőnek igénye van a nyugdíjintézetbe való felvételre.

Pályázóktól megköveteltetik a magyar honpolgárság, a magyar és német nyelvetnek szóban és írásban való tökéletes bírása, továbbá képesítéséről és eddigi működéséről szóló hiteles bizonyítvány.

A vasuti könyvelés és számlázás terén jártassággal bírók előnyben részesíttetnek.

Pályázati kérvények f. hó 31-ig nyújtandók be az alulírott üzletigazgatósághoz.

**A torontáli helyi érdekű vasutak
üzletigazgatósága.**

16c-3.2

Einladung.

Die p. t. Actionäre der I. Jarkoväzker Sparkassa als Actien-Gesellschaft werden zu der am 18. März 1896. Vormittags 10 Uhr im eigenen Institutslocale abzuhaltenen

ausserordentlichen Generalversammlung

hiemit höflichst eingeladen.

Gegenstände der Tagesordnung.

1. Auflösung der Gesellschaft.
2. Bestimmung der Liquidation und Zeitdauer.
3. Wahl von 5 Liquidatoren.

246-2.2

Die Direktion.**A kőbányai****KIRÁLYSÖRFŐZŐ****részvénytársaság**

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör-gyármányainak elárulását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márcziusi és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palaczkokban hozza forgalomba.

☛ Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛ 40-52.11

Kizárólagos képviselőlet Nagy-Becskeken és vidékére:

Hirtenstein M. Nagy-Becskeken.

Nyomatott Ploits Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken